

ת"פ (פתח תקווה) 54579-07-23 - מדינת ישראל נ' פז אהובה קדמי בהר

ת"פ (פתח-תקווה) 54579-07-23 - מדינת ישראל נ' פז אהובה קדמי בהרשלום פתח-תקווה
ת"פ (פתח-תקווה) 54579-07-23
מדינת ישראל

נגד

פז אהובה קדמי בהר

בית משפט השלום בפתח-תקווה

[11.07.2024]

כבוד השופט, סגן הנשיא ארז נוריאלי

החלטה

1. לפניי בקשת המבקשת (להלן: "המבקשת" או "הנאשמת") לביטול כתב האישום שהוגש נגדה נוכח טענה מקדמית של אי קיומה של זכות השימוע, בהתאם לסעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ" "); וטענת הגנה מן הצדק, בהתאם לסעיף 149(10) לחסד"פ.

רקע עובדתי

2. כתב האישום מייחס לנאשמת ביצוע עבירה של גניבה בידי עובד ממעבידו, לפי סעיף 391 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

3. בהתאם לעובדות כתב האישום, ביום 17.01.22 בשעה 09.01 לערך, ביצע מנהל הרכש של בית ספר למחוננים "אורט רחובות" הזמנת רכש של 6 מחשבים ניידים, באמצעות שימוש בכספי תרומה שהתקבלו לטובת ילדי בית הספר (להלן: "בית הספר"). הנאשמת, אשר הייתה במועד זה מנהלת בית הספר, שינתה, בדרך שאינה ידועה, את פרטי הזמנת הרכש, בכך שהוסיפה להזמנה 2 מחשבים ניידים של חברת Apple, ציוד נלווה בסך כולל של ₪ 18,378 (להלן: "המחשבים") ושלחה אותם לביתה. ביום 02.02.23, בוצע חיפוש בביתה של הנאשמת, שם נמצאו המחשבים. טענות הנאשמת

4. לטענת ב"כ הנאשמת, נפל פגם מהותי בניהול ההליך. למרות פניותיה החוזרות והנשנות אל המאשימה, לא זכתה הנאשמת לממש את זכותה לקיום שימוע כדין ועל כן, יש לבטל את כתב האישום נגדה ולאפשר לה לקיים שימוע טרם הגשת כתב האישום.

5. ב"כ הנאשמת הדגישה כי שבה ופנתה אל המאשימה וציינה כי אף נקבעה פגישה ליום 19.06.23. לאחר שהפגישה בוטלה, לא נקבעה פגישה אחרת תחתיה והמאשימה הגישה כתב אישום נגד הנאשמת. דבר הגשת כתב האישום נודע לנאשמת באמצעות כלי התקשורת.
6. ב"כ הנאשמת ציינה כי הגשת כתב האישום נגד הנאשמת ללא קיום שימוע הביאה למספר תוצאות מעשיות שאין, לטענתה, להשלים עמן ובין היתר: הנאשמת לא יכלה להעלות טענות במישור הראייתי ובהקשר לנסיבות ביצוע העבירה; כתב האישום כולל נתונים שגויים המלמדים, לכאורה, על תכנון מוקדם של הנאשמת לגנוב את המחשבים, בניגוד לטענתה לשימוש ללא רשות. לדברי באת כוחה, היה בידיה של הנאשמת לסתור את הטענות מתוך מארג הראיות הקיים.
7. עוד נטען כי משלא קויימה זכות השימוע, לא נשקלו כלל השיקולים הנדרשים לצורך בחינת הראיות ונסיבות העניין. טענות המאשימה
8. המאשימה טענה כי זכות השימוע קויימה. משהמועדים שחלפו עולים על התקופה שנקבעה בחוק, לא ניתן לומר כי כתב האישום נגד הנאשמת הוגש שלא כדין.
9. וביתר פירוט, טענה המאשימה כי כתב האישום הוגש בחלוף למעלה משלושה חודשים מיום בו נשלחה הודעה לנאשמת על כוונת המאשימה להגיש נגדה כתב אישום. עוד חלפו למעלה מ-40 ימים מיום בו הובהר לב"כ הנאשמת בשיחה טלפונית על ידי סגנית ראש שלוחת תביעות דאז, כי עליה להעלות טענותיה לצורך שימוע בכתב, בהתאם לדרישת החוק. בשיחה טלפונית זו הובהר לב"כ הנאשמת כי אמנם, נקבעה פגישה לב"כ הנאשמת עם ראש השלוחה דאז, אולם פגישה זו נקבעה בשוגג על ידי מזכירות שלוחת התביעות והיא בוטלה.
10. ב"כ המאשימה טענה כי טענות הנאשמת לפיהן לא נשקלו כלל השיקולים הנדרשים טרם הגשת כתב אישום משוללות יסוד.
11. עוד העלתה ב"כ המאשימה תמיהתה על כי בקשה זו של הנאשמת הוגשה בחלוף שלושה חודשים מפגישה שנערכה בין ראש השלוחה לבין ב"כ הנאשמת ובעקבותיה, נבחנו טענות ההגנה, נסיבות ביצוע העבירה ונסיבותיה האישיות של הנאשמת. לאחר בחינת הטענות, נמצא כי אין ולא קיים קושי ראייתי ממשי בתיק. הוצע מתווה לקידום הסדר טיעון דיוני, לתיקון כתב האישום והודגש כי המאשימה נאותה לבחון, בנפש חפצה, את נסיבותיה האישיות של הנאשמת, בבואה לשקול את הענישה אשר תבקש להשית על הנאשמת.
12. עוד טענה המאשימה כי בכל מקרה, גם אם יקבע כי בהתנהלות המאשימה נפל פגם, הרי שלא מדובר במקרה בו הפגיעה בתחושות הצדק וההגינות היא כה חריפה עד כי לא ניתן לרפא את הפגם באמצעים מידתיים יותר, לרבות עריכת שימוע בדיעבד.
13. על כן, ביקשה המאשימה לדחות את טענות ב"כ הנאשם.
- דיון והכרעה
14. המסגרת הנורמטיבית לדיון זה, מצויה בהוראת סעיף 60 לחסד"פ, וזו לשונה:
 "(א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך.
 (ב) בהודעה תצוין כתובתה של רשות התביעה שאליה ניתן לפנות בכתב לבירורים ולהצגת טיעונים.
 (ג) נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה.
 (ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, לפנות בכתב לרשות התביעה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעבירה פלונית; פרקליט המדינה, פרקליט המחוז, ראש יחידת התביעות או מי שהם הסמיכו לכך, לפי הענין, רשאים להאריך את המועד האמור.
 (ה) החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, מטעמים שיירשמו, כי הנסיבות מצדיקות זאת, רשאי הוא להגיש כתב אישום, בטרם חלפו 30 הימים ואף בטרם פנה החשוד כאמור בסעיף קטן (ד).
 (ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לשנות מהוראות סעיף 74.
 (ז) ... "
15. בהתאם להוראת סעיף זה, כאשר עסקינן בעבירה מסוג פשע, חלה חובה על רשות התביעה ליידע את החשוד, לפי הכתובת הידועה לה, כי חומר החקירה בעניינו הועבר לידה. זכותו של החשוד לפנות אל רשות התביעה, בתוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה, להציג טענותיו לגבי העמדתו לדיון בפניה ולבקש כי תימנע מהגשת כתב אישום כנגדו.

16. בתי המשפט עמדו לא פעם על חשיבות זכות השימוע. זכות זו עשויה לייעל את מלאכת התביעה. יכול ויחסכו משאבים הכרוכים בניהולו של הליך פלילי, באם שכנע הנאשם את התביעה כי אין להעמידו לדין. לחילופין, יכול השימוע לחדד המחלוקות בין הצדדים ולייעל את המשך ההליך ואף עשויה לעודד הידברות בין הצדדים בניסיון להגיע לכדי הסדר טיעון. אולם, עלול הוא גם להקשות על עבודת התביעה ולדחות את פתיחתו של ההליך הפלילי. על כן, לשם הגשמת תכליותיו בצורה אופטימאלית, הכלל הוא כי יש לקיימו מראש (ראה ע"פ 1053/13 חסן הייכל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו, 23.06.13]; בג"צ 1400/06 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממלא מקום ראש הממשלה [פורסם בנבו, 06.03.06]).
17. ההחלטה על העמדה לדין הינה החלטה הנופלת בגדר החלטה מנהלית. אי קיום שימוע טרם קבלת ההחלטה מהווה פגם בפעולת הרשות המינהלית ומשכך, נקבע כי יש להחיל עליו את דוקטרינת הבטלות היחסית (ראה ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' ברוביץ, פ"ד נט(6) 834, 776 (2005)). הווה אומר, יש לבחון נסיבות המקרה גופו ולבדוק תוצאות הפגם.
18. הבסיס המשפטי לטענת הגנה מן הצדק מעוגן בסעיפים 149(10) ו-150 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ.")."
19. מהי סמכותו של בית המשפט הדין בהליך פלילי לדון בטענות בדבר פגמים שנפלו בכתב האישום? בתי המשפט קבעו בעבר כי החלטות מנהליות של המאשימה, נתונות לביקורת בכלים מנהליים על ידי בית המשפט הדין בהליך הפלילי (בג"צ 9131/05 ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית חקלאית נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, ניתן ביום 6.2.06); בג"צ 6887/13 קניאס נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, ניתן ביום 12.1.14); בג"צ 1382/13 פלוני נ' בית המשפט המחוזי בחיפה (פורסם בנבו, ניתן ביום 27.2.13). אולם, ברע"פ 7052/18 מדינת ישראל נ' רותם (פורסם בנבו, 5.5.20) נקבע כי בית המשפט, בהליך הפלילי, אינו יכול להמיר את שיקול דעתו של התובע וכי אין מקום לכינונה של דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים.
20. סעיף 62 לחסד"פ מעניק לרשויות התביעה, שיקול דעת אם להעמיד לדין אדם אם לאו.
21. התביעה היא בעלת הסמכות בנושא העמדה לדין ומשכך הדין וההלכה הפסוקה מתירים לרשות מרחב תמרון רחב בהיבטים הנוגעים לאכיפה הפלילית, בכפוף לכך שהתובע קיבל החלטתו תוך שקילת כלל השיקולים הרלוונטיים, תוך בחינת האינטרסים והערכים השונים ושפעל בתום לב, הגינות, ללא הפליה ובסבירות.
22. החלטה זו מצריכה מומחיות, ניסיון ומקצועיות הנתונים לרשות התביעה ואלו חוסים תחת מדיניות, הנחיות ונהלים. מן הכלל אל הפרט:
23. אין חולק כי הודעת יידוע נשלחה לנאשמת ואף נקבעה פגישה בין ראש שלוחת תביעות לבין ב"כ הנאשמת. הפגישה בוטלה, משום שלטענת המאשימה, היא נקבעה מתוך שגגה. ב"כ הנאשמת התבקשה על ידי המאשימה להעביר טיעוניה בכתב. משלא הועברו טיעונים בתוך 30 ימים בהתאם להוראות החוק, הוגש כתב אישום. השאלה לדיון היא האם ניתן לראות בהתנהלות המאשימה פגיעה בזכותה של הנאשמת לקיום שימוע?

24. על פי עקרונות המשפט המנהלי, טיעון יכול שיהיה בכתב או בעל פה ובלבד שניתנה לאדם הזדמנות הוגנת להציג עמדתו (ראה למשל בג"צ 3424/91 הארגון הארצי להגנת הדייר נ' שר הבינוי והשיכון פ"ד מה(5) 340).
25. אכן, ככלל, הליך השימוע ייערך בכתב, אך יכול שיערך בעל פה, לפי שיקול דעת התביעה (ראה סעיף 6 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה (הנחייה 4.3001)).
26. איני מקבל את טענת המאשימה לפיה אין ולא נרשמה בנסיבות העניין כל פגיעה בזכותה של הנאשמת לשימוע על פי דין. עם זאת, כידוע, פגיעה כאמור בזכות לקיים שימוע אינה מובילה בהכרח לביטולו של כתב האישום שהוגש נגד הנאשמת. דא עקא, קביעת מועד לפגישה וביטולה בדרך בה בוטלה הפגישה, יש בה כדי ליצור ציפייה בלב הנאשמת ליתן לה את האפשרות לפרוס טיעוניה בפני המאשימה עובר להגשת כתב אישום ואין בפגישה שהתקיימה (לאחר הגשת כתב האישום) כדי לאיין פגיעה כאמור.
27. מאליו ברור, נוכח הטיעונים שהונחו לפני כי לא ניתן לקבוע בוודאות שלו היו טענות הנאשמת נשמעות מראש, בהכרח לא היה מוגש כתב אישום נגד הנאשמת. ברם, באותה נשימה, לא ברור אם הוראות החיקוק ו/או נסיבות ביצוע העבירה היו כפי המתואר בעובדות כתב האישום כפי שהוגש.
28. כך או אחרת, בהינתן השלב המקדמי בו מצוי ההליך, הפגיעה הנטענת אינה חריפה, לבטח לא כזו המחייבת ביטולו של כתב האישום. בנסיבות המקרה שלפני, אני קובע כי יש מקום לאפשר קיומו של שימוע בדיעבד והפגיעה בזכויות הנאשמת, ככל שהייתה, הינה ברת תיקון.
29. נקודת המוצא היא כי גורמי התביעה עושים מלאכתם נאמנה ודלתם פתוחה לשמיעת טענות הנאשמת באופן כזה שאם משתכנעים הם כי יש לבטל את כתב האישום, יעשו כן (ראה ע"פ 1053/13 חסן הייכל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו, 23.06.13]; ת"פ (מחוזי ת"א) 40131/07 מדינת ישראל נ' בן רובי [פורסם בנבו, 03.09.07]; תפ"ח (מחוזי ת"א) 1057/06 מדינת ישראל נ' אזולאי [פורסם בנבו, 23.11.06]).
30. הדבר מקבל משנה תוקף נוכח העובדה כי הצדדים קיימו הידברות ביניהם. המאשימה הייתה נכונה לשמוע את טענותיה ושקלה אותן. הוצע אף תיקון אפשרי לכתב האישום. בכך שונה המקרה שלפנינו מתפ"ח (ת"א) 1138/05 מדינת ישראל נ' ארד (פורסם בנבו, 8.7.07), שם הצדדים לא קיימו ביניהם כל הידברות טרם העלאת טענות הנאשמת לפגיעה בזכויותיו.
31. בנסיבות האמורות, לא ניתן לומר, כאמור, כי קיים פגם המצדיק את ביטולו של כתב האישום. עם זאת, ראוי, גם לאחר ההידברות בין הצדדים כי המאשימה תקיים הליך של שימוע בדיעבד ותשמע טיעוני הנאשמת בלב פתוח ובנפש חפצה כפי שחזקה עליה שתעשה כן.
32. כך, גם לא ניתן לקבל את טענת ב"כ הנאשמת ולהורות על ביטול כתב האישום מטעמי הגנה מן הצדק.
33. הלכה פסוקה היא כי ביטולו של הליך פלילי, מטעמי הגנה מן הצדק, יעשה במקרים חריגים ביותר, מקרים בהם התנהגותה של הרשות היא שערורייתית ותחושת הצדק האוניברסאלי נפגעת.
34. כפי שפורט לעיל, איני סבור כי קיים קשר סיבתי בין התנהלות המאשימה לבין פגיעה מובהקת בזכויות הנאשמת באופן היכול לבסס את המסקנה לפיה לא ניתן יהיה להבטיח קיום משפט הוגן בעניינה. אין בהתנהלות המאשימה כדי פגיעה ממשית ורחבת היקף בתחושת הצדק וההגנות (ראה ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776 (2005)). המאשימה אינה אחראית על פרסומים בכלי התקשורת ולא ניתן לומר כי התנהלותה היא זו שהובילה בוודאות לפרסום התוכן התקשורתי אודות מעשיה, לכאורה, של הנאשמת. את תוצאות הפרסום, אמנם, לא ניתן לבטל. אולם, בכל מקרה, הפגם שנפל בהתנהלות המאשימה אינו כזה אשר לא ניתן לתקנו באמצעות שימוע בדיעבד, כאמור.
35. לאור האמור לעיל, אני דוחה את הבקשה לביטול כתב אישום ומורה על קיום שימוע בדיעבד. מצופה מהמאשימה להיפגש עם ב"כ הנאשמת ולשמוע טיעוני הנאשמת בנפש חפצה.
36. הדיון הקבוע ליום 17.07.24 יבוטל. דיון הקראה יקבע ליום 15.10.24 בשעה 10.30.
37. ב"כ הצדדים ינצלו פרק זמן זה לפגישה כאמור.
38. המזכירות תשלח החלטה זו לב"כ הצדדים.
- ניתנה היום, ה' תמוז תשפ"ד, 11 יולי 2024, בהעדר הצדדים.